

Народним депутатам України
Юлії ЯЦИК
Сергію МІНЬКУ
Володимиру КАЛЬЦЕВУ
Павлу МЕЛЬНИКУ
Геннадію КАСАЮ
Олександрю ПОНОМАРЬОВА
Марині НІКІТІНІЙ
Сергію ШТЕПІ

Шановні, пане депутати!

Ми, голови районних рад Запорізької області стурбовані критичною ситуацією, що склалася з проведенням адміністративно-територіальної реформи в Україні.

На жаль, перший етап децентралізації та об'єднання територіальних громад залишив районні ради майже без повноважень. В результаті зміни адміністративно-територіального устрою та передачі власності з балансу районних рад на баланс територіальних громад, виникло ряд проблем, пов'язаних з закриттям комунальних установ та закладів, що призвело до погіршення якості надання послуг.

За даними опитування, проведеного Українською асоціацією районних та обласних рад станом на 1 липня 2021 року ліквідовано 237 об'єктів, 17 об'єктів, що частково припинили надавати послуги, заборгованість із заробітної плати перед працівниками ліквідованих та діючих районних рад складає майже 9 млн. грн., потреба коштів на заробітну плату, комунальні платежі, кошти на утримання приміщень до кінця 2021 року складатиме майже 213 млн. грн., яких фактично районні ради не мають.

Бердянський, Василівський, Запорізький, Мелітопольський, Пологівський райони - це економічно розвинуті регіони, саме тому депутатський корпус та громадськість не сприймає можливість ліквідації районних рад.

Принадібно зауважуємо, що стаття 143 Конституції України визначає, що районні ради забезпечують:

- формування та затвердження програм соціально-економічного і культурного розвитку району, контроль за їх виконанням;
- формування та затвердження районних бюджетів, у тому числі з коштів державного бюджету, для їх відповідного розподілу між територіальними громадами;
- виконання спільних проектів за рахунок за рахунок коштів районного бюджету;

- виконання спільних проєктів за рахунок коштів, залучених на договірних засадах з місцевих бюджетів для реалізації спільних соціально-економічних і культурних програм, а також забезпечення контролю їх виконання та інших повноважень.

Тобто, ці повноваження гарантовані Конституцією України, до якої зміни так і не внесені. Також, норми законів та інших нормативно-правових актів не можуть суперечити нормам Основного Закону держави. Навіть такий важливий закон, як Бюджетний кодекс України, не може через обмеження фінансових можливостей зменшувати обсяг конституційних повноважень районних рад.

Так, прийнятими Верховною Радою України змінами до Бюджетного кодексу України значно обмежені джерела наповнення районних бюджетів, а сума коштів в розмірі 154 млн. грн., які передбачаються проєктом Бюджету України на 2022 рік, не забезпечують належне функціонування районних рад.

Як наслідок, такі зміни унеможливили виконання райрадами з 1 січня 2021 року не тільки повноважень, визначених профільним Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», але і в першу чергу повноважень, визначених статтею 143 Конституції України.

На сьогодні районні ради функціонують в основному за рахунок фінансового резерву залишків коштів, що утворилися на початок 2021 року, які не є постійним джерелом доходів, а норми законодавства щодо формування їхньої ресурсної бази аж ніяк не відповідають принципам бюджетної системи України в частині обгрунтованості, справедливості і неупередженості розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами.

Не варто забувати й про норми Європейської хартії місцевого самоврядування, ратифікованої в Україні у 1997 році, згідно якої органи місцевого самоврядування мають право в рамках національної економічної політики на власні адекватні фінансові ресурси, якими вони можуть вільно розпоряджатися в межах своїх повноважень.

Обсяг фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування повинен відповідати повноваженням, передбаченим Конституцією та законами.

Захист більш слабких у фінансовому відношенні органів місцевого самоврядування передбачає запровадження процедур бюджетного вирівнювання або аналогічних заходів з метою подолання наслідків нерівного розподілу потенційних джерел фінансування і фінансового тягара, який вони повинні нести.

Такі домовленості держав - членів Ради Європи, прийняті Україною, знайшли відображення і в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» - держава фінансово підтримує місцеве самоврядування. Вона гарантує органам місцевого самоврядування доходну базу, достатню для забезпечення населення послугами на рівні мінімальних соціальних потреб.

Враховуючи зазначене, просимо Верховну Раду України та Кабінет Міністрів України вжити заходів у межах компетенції щодо невідкладного врегулювання порушеного питання, зокрема:

розробити та подати на розгляд Верховної Ради України зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України щодо передбачення реальних дохідних джерел наповнення бюджетів районних рад;

з метою збалансування районних бюджетів включити їх в систему горизонтального вирівнювання;

напрацювати зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», **чітко визначити повноваження органів місцевого самоврядування субрегіонального рівня**, та внести відповідний законопроект на розгляд Верховної Ради України.

Враховуючи те, що питання має загальнодержавний характер і такі проблеми існують у кожній області, звертаємося до народних депутатів Запорізької області уважно розглянути наше звернення та сподіваємося на позитивне вирішення цього наболілого питання.

З повагою
голови районних
рад Запорізької області

Олена ЗДОР
Олександр ФІЛІН
Сергій ПРИЙМА
Ольга КОЧУБЕЙ
Сергій КАЛАШНИК